

Vzpored k o n c e r t a

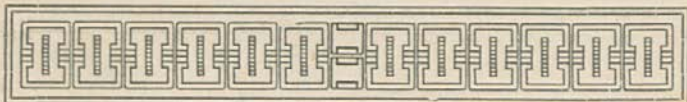
Valborge Swärdströmve

19. februvarja 1914.

1. *Délibes*: Arija iz opere „Lakmé“.
2. a) *A. F. Lindblad*: En vårdag. — Pomladni dan.
b) *E. Grieg*: Margaretlein. — Marjetica.
c) *A. Järnefelt*: Titania.
č) *E. Grieg*: Killingdans. — Ples kozličkov.
3. a) *A. Backer-Gröndahl*: Björken berättar. — Breza pripoveduje.
b) *E. Neupert*: Syng mej hjem. — Ponesite me s pesmijo domov.
c) *Lange-Müller*: Efteraar. — V poznem poletju.
č) *A. F. Lindblad*: Skjutsgossen på hemvägen. — Mladi voznik na poti domov
4. a) *Söderman*: Kung Heimer och Aslög. — Kralj Heimer in sirota Aslög.
b) *Betterson-Berger*: Mor Britta. — Mati Brita.
c) *Nörsrk fjänsång*. — Norveški spev na planinah.
(Iz repertoarja Jenny Lindove.)

Lindblad:

En vårdag. — Pomladni dan.

Škrjanček se dviguje k nebesnemu svodu,
lastavica se mu pridružuje,
cvetlice krase livado vsenaokrog
rumeno in modro —
pomlad mora biti.

Hej! Veselje, kamor pogledam
tu v dolini, na višini!
Morje oproščeno ledu,
polje v zeleni odeji,
in brezov gozd v krasnem lesku;
od gora se razlega krepko lovski rog!
Zdaj poslušajte! Zdaj poslušajte!
Kako šumi in vrši v vodi, v zraku, v gozdu;
da, le poslušajte!
Kako vam šumi in vrši v vodi, v zraku, v gozdu;
poslušajte!

Raca prišumi iz bičevja,
lovec sovražno v bližini prisluškuje;
tukaj vesel krog otrok
rudeč in bel —
pomlad, ta je tu!

Hej! Veselje, kamor pogledam,
tu v dolini, na višini!
Poglej, kako si išče deroč potok
svojo pot čez drn in strn,
čez upirajoče se kamenje, čez ovirajoč pesek.
In valčki, kako se solučno iskre na obrežju!
Zdaj poslušajte! Zdaj poslušajte!
Kako šumi in vrši v vodi, v zraku, v gozdu;
Zdaj poslušajte!
Kako šumi in vrši v vodi, v zraku, v gozdu;
poslušajte!

Škrjanček se dviguje k nebesnemu svodu
lastavica se mu pridružuje,
cvetlice krasi livado vsenaokrog
rumeno in modro —
pomlad mora biti.

Toda kjer žare zvezde pomladi
sveti tudi solnce srca,
in na nebo notranjosti slikajo
pomladanske barve s svojim dihom.
Zvene vse strune naše duše
in prsa se nam zopet širijo;
upanja polno krilo pomladi
nosi seboj pomanjkanje in borenje.

Grieg:

Margaretlein. — Marjetica.

Marjetica v pozen sedela večer ...
„Kuku“ se glasil je v dobrovo.
Marjetica pela si pesmico
in predla poročno opravo.

Marjetica sedela ob oknu
in gledala prstan je zlat,
oko je povесila svoje,
na lici ji cvela pomlad.

Marjetica trudna sklonila
obraz je na belo roko;
bezég diši, óna pa sanja
o ljubcu tako lepo.

Razpletla Marjetica zlate lase;
sen v dvore sprejel jo je svoje,
Marjetica bele sklenila roke —
in kukavca v gozdu poje ...

Järnefelt:

Titania.

Kot dih gre skoz gozd sanjajoči
čaroben zvok gozdnih duhov,
svit lune po polju trepeče,
temne se robovi gozdóv.
Blišči se, vihra kot kipeči lasje
in noge kot eter se v plesu drve.
Tita! Tita! Tita!

Blestijo se prsi, oplečki,
vihra pajčelan, se v svili blišči,
vilinski se gibljejo udje,
igra se, vrti se, živi!
Kdo je, ki pleše ta zračni ples
o polnoči sred sanjajočih dreves?
Tita! Tita! Titania!

Grieg:

Killingdans.

A hipp og hoppe og tipp og toppe pa denne Dag;
A nipp og nappe og tripp og trappe i sligt et Lag.
Og der er Ild-i-Sol,
Og der er Spil-i-Sol,
Og der er Saug-i-Li
Og der er Klang-i-Li
Og der er Løier af mangelen Skoier den Solskindag.
A nupp i Nacken, og Itup i Bakken og tipp pa ta;
A raek i Ringen, og svip i Svingen og hopp-i-ha.
Og der er Leg-i-Sol
Og der er Steg-i-Sol
Og der er Glans-i-Li
Og der er Dans-i-Li,
Og der er Kvidder pa Fjeldets Vidder og lunt i vra.
A trapp og tralle, og Puff i Skalle den skal du ha!
Og snip og snute, og Kys pa Trute, den kan du ta.
Og der er Gang-i-Ring,
Og der er Sprang-i-Spring,
Og der er Let-pa-Ta,
Og der er Spraet-pa-Ta,
Og der er heisa'n, og der er hopsa'n og Tra-la-la!

Björken berättar . . . — Breza pripoveduje . . .

Ob potoku tam
breza stala je,
pesem nežno v gozd
pošiljala je.
Jaz poslušal tih
glasov teh sem dih.
Tak-le bil je brezin spev.

V mesečini je
mnogo že dekle
jokalo solze.
Pod vejevjem mojim
mnog fantič je stal
pismo ljube bral.

In, ko lune svit
bil čez gaj razlit,
fant je stopil vanj,
vrezal v lub je meni
ljubice ime,
dal poljub mu vroč
in odbežal v noč.

Drug večer skrivaj —
v srcu cvetni maj —
dekle prišlo v gaj,
v lub je moj pisalo.
Tiho to storilo,
črke poljubilo,
pa nihčé, nihčé ne ve.

In prihodnjo noč,
tiho v breze zroč
pride prvi v gaj,
a za njim pa druga.
Vsak prišel skrivaj —
v srcu solnčni maj —
in nestrpno je iskal.

Med iskanjem tih
meni bil je dih;
videla oba,
kaj sta napisala;
pristopila sta,
mirno gledala,
jaz sem se smejala.

Pač vseeno je,
če ljubeča dva
vse poljubljana —
a nikari — breze —;
dete, pripoznam,
to se že zgodi,
toda nihčé videl ni.

In bliščeči svit
je čez gaj razlit,
tajnostno zveni
tam med brezami;
in nebroj zvezda
milo se smehlja
na pomladni tihi gaj

Neupert:

Sing mej hjem. — Ponesite me s pesmijo domov!

Ponesite me s pesmijo domov, če morete,
hočem umreti v svoji domovini.
Ponesite me s pesmijo domov v očetovino,
hočem umreti, ko bo moj pogled počival
na modrobelem robu horizonta.
Umreti hočem, umreti v veri,
da so bili vsi ljudje dobri:
bodete videli, njihovi mrzli obrazi
bodo prijazni na mojem grobu!
Vsem vam bode jasno,
Kdo sem jaz bil . . .

Ponesite me s pesmijo domov čez morje,
domov v grob, v grob moje rodne zemlje
domov k moji materi . . .

Lange — Müller:

Efteraar? — V poznem poletju.

Oče, kam pač labudi hite?	Oče, pa kam odbegavajo dnovi?
Proč, proč!	Proč, proč!
S perotni bijo, stezaje vratove.	Dnovi minevajo, dnovi ginevajo,
pojoč hite proč, proč!	nihče bežečih prijeti ne more.
Kdo vedel bi kam?	Brez sledu ginejo.
	Kdo vedel bi kam?

Oče, kam pač oblaki beže?	Pa, oče, mi, kam gremo mi?
Proč, proč!	Proč, proč!
Pod njih vetrovi čez širno morje.	Zapremo oči, povesimo glave,
V sijaju hitijo proč.	tožeči vzdihujemo: proč, proč!
Kdo vedel bi kam?	Kdo vedel bi kam?

Lindblad:

Skjutsgossen pá hemvägen. — Mladi voznik na poti domov.

Hopp! hopp! Se sá, se sá! Lát ga, lát ga!¹
Hopp, hopp! Se sá! Lát ga!
Odmevaj vesela pesem v gozdu,
današnja vožnja vodi k domu!
Oče ne bo hvalil te hitrice,
kajti šlo se je le v lahkem teku.
Fallera, fallera, fallera, fallera!²
Och His, och Hej! Ne plakamo.
Gralle³, hopp! moj ljubček, bodiva dobre volje,
ti in jaz sva vesel parček.
Bič držim visoko in prosto, varovati te hočem pred udarci,⁴
le za veselo igro ga rad rabim;
glasen pok, da odmeva v gozdu,
odgovarja gorska stena in poslušá divji petelin,
in še en pok? Pa kje je vrvica? Mar jo je ukradel Roggen?⁵
Pa to nič ne stori, gremo kljub temu hitro naprej!
Hoppsau! Še stoji solnce visoko!
upam, da bom pred večerom doma.
Mlaj stoji na vasi, godec na gosli
zaigra polko v hitrem taktu.
Tu bom plesal
Hej! z vsemi lepimi deklicami!
Noben hlapec v vasi mi ne bo tega zabranil.
Danes imam polno denarja po žepih,
kaj tacega daje ugled in tudi veselo razpoloženje.
Hopp! hopp! Se sá, se sá! Lát gá, lát gá!
Hopp! hopp!
Poglej, — tu naš Hektor! Odprite, odprite!
V nedeljo, hm, sem videl dekletec,
ni mi še šla iz spomina.
Sicer ni izpregovorila niti besedice, fallera,
fallera, fallera, falle a. Pa ne —
Pa kar je majhno, fallera, postane veliko,
— fallera, fallera, tako lahko, kot vsakdo.

¹ Švedski vzkliki. ² Švedski izraz pritrjevanja v veselem smislu.
³ Gralle = siv lisec. ⁴ Na Švedskem je hudo delstvo pretepati konja. V celem kraljestvu ni najti enega izmučenega in stepenega konja. ⁵ Vrvica na biču se je izgubila. „Roggen“ nevidni duh jo je ukradel. ⁶ Okinčan mlaj v mesecu maju, naroden običaj.

Söderman:

Kung Heimer och Aslög. — Kralj Heimer in Aslög.¹

Solnce žarko sije po skalovju,
kralj Heimer vzame v roko harfo;
„Le navzgor, ti mala Aslög, poglej tam studenec,
kako naju vabijo na večer hladni valovi,
tukaj počiva ostri veter.

Navzgor, navzgor plezaj, mala Aslög,
da te vesel pritisnem na svoje srce!
Poglej, skale tam že v Norveškem kraljestvu,
poslušaj, mehko zaigram sedaj na harfo
in pozabiva vse skrbi.

Le naprej, naprej, ti ljuba mala Aslög,
da se skopljeva v čistem izviru,
pusti solze in varuj jih kot dobro vino,
tu žgolé lastavice in šume male čebelice
na varnem mestu.

Pustiva tu pomanjkanje in bol,
umor in rušeče se knežje prestole:
Misliva tu na Sigurdovo dvorano
— na število pradedov matere, Brunhilde
in pri zvokih harfe!

Tu ne grozi ne izdajstvo, ne črni umor,
hčera Fafnirbana.
Tu se nam smehlja mir na pustem kraju,
pojdi toraj, ti mala Aslög, strah beži
in tvoje srce upaj na novo veselje!

Le naprej, naprej korakaj, mala Aslög,
da te vesel pritisnem na svoje srce!
Poglej, tam skale že v Norveškem kraljestvu,
poslušaj, ljubko zaigram na harfo,
in pozabiva vse skrbi!“

¹ Aslög je hčerka starodavnega švedskega kralja, ki so ga z ženo vred ubili pri nekem uporu. Tudi Aslög bi morala biti umorjena. Kralj Heimer, zvest podkralj umorjenega, reši nežno dete v velikanski harfi, preoblečen v potujo čega goveda na Norveško. Ko prideta v gorovje, kjer sta bila rešena, odpre kralj Heimer harfo in izpusti Aslög.

Mor Britta. — Mati Britta.

Mati Britta je bila tako revna,
in hišica, v kateri je stanovala,
je bila nepopisljivo majhna,
pa je bila vendar zadovoljna.

Čeprav je bila njena obleka raztrgana,
in čevlji niso imeli kapic
in podplati bili bosa noga,
je bila vendar zadovoljna.

Nabirala je jagode kot druge.
Dva vinarja za posodico
je bilo vse, kar je za to dobila,
pa je bila vendar zadovoljna.

Lomila je metličje
in dobila je za butaro
kos kruha ali dva,
pa je bila vendar vesela.

Kogar je srečala in kjerkoli,
ga je pozdravila z „Bog blagoslovi“,
Ceprav se ji je še tako slabo godilo,
je bila vendar zadovoljna.

Nekoč sem šla k njej:
„Kako je z Vami, mati Britta?“
„Bog blagoslovi! Živim kakor grof,
in vesela sem, da živim!“

Drugič sem prišla k njej:
„Kaj, tako si bolna, mati Britta?“
„Bog blagoslovi! Ni sile,
pripravljena sem umreti.“

Za eventualno spremembo vzporeda pod točko 3.

Brahms:

Vergebliches Ständchen. — Brezuspešna
podoknica.

O n:

Dober večer, moja ljubica,
dober večer, moje dete!
Prihajam k tebi iz ljubezni,
odpri mi vrata!

O n a:

Moja vrata so zaklenjena,
ne pustim te notri.
Mati mi je pametno svetovala —
če bi prišel s svojo vihravostjo,
bi bila jaz zgubljena.

O n:

Tako mrzla je noč,
tako leden veter,
da mi zmrzuje srce
in vgaša moja ljubezen,
odpri mi, dete moje!

O n a:

Ugasni svojo ljubezen,
le kar ugasni jo,
ugasuj jo vedno bolj,
pojdi, domov, v posteljo, k počitku,
lahko noč, deček moj!

Herrmann:

Das Mutterherz. — Materino srce.

Nekoč vam je živel ubog fantič.
Tralala —
je ljubil dekleta, ne njega deklič.

Mu rekla: „Prinesi do časa določenega
srce svoje mamke za mojega psa!“

In šel je in svojo je mater ubil,
prinesel srce, kot ukaz je bil.

In ker je tak hitel, še predno dospel
je padel, in s srcem zémľjo objel.

Ko v prahu srce na tleh leži,
g'as sladko-otožen iz njega zveni;

v solzah trepečoče vprašuje skrbno:
„Si vdarilo li se, dete ljubo?“

H. Wolf:

Storchenbotschaft. — Sporočilo štorkeľj.

Ovčar ima hišico, ki sloni na dveh koleh
stoji visoko v planini, zjutraj zgodaj kot tudi pozno zvečer:
pa če bi le imel mnog tako prenočevališče!
Ovčar ne menja niti s kraljem svoje postelje.
In če se mu ponoči kaj čudnega pripeti,
pomóli svojo molitvico in se vleže na uho:
duhovi, coprnice, zračne vile,
trkajo na vrata, pa on jim ne odgovori.
Pač enkrat se mu je vendar zdelo preveč:
zašumelo je pri hišici, zatulil je pes:
ovčar odpre zarigljana vrata — in glej!
Tu stojita dve štorkeľji, samec in samica.
Parček napravi lep poklon,
rada bi govorila, pa kaj, ko ne moreta.
Kaj hoče ta nepridiprav? — Nekaj nezaslišanega?
Pa bom menda začul veselo vest.
Kaj ne, da sta vidva doma tam za hišico pri Renu?
Gotovo sta moje dekletce vščipnila v bedrece?

In sedaj joka otrok, pa mati menda še bolj,
in si želita, da bi jaz prišel k njima.
Pa za krst bodi tudi vse pripravljeno:
jagnje, klobasica in mošnja denarjev?
Le povejta, da pridem v enem ali dveh dnevih,
pozdravita mi dečka in srečo prinese naj mu vajin pozdrav.
Stojta! Zakaj sta dva prišla?
Ne bosta-li, kot menim, dvojčka?
Štorklji zaklopočeta prav veselo s kljunom,
pokimata, se poklonita in odletita.

R. Straus:

Ständchen. — Podoknica.

Odpri, odpri, a tiho, deklé,
da kdo ne vzbudi se iz spanja.
Le potok šumlja, tiho diha polje
in listje po drevju sanja.
Pa tiho zato, da ne čuje nihčé,
položi rokó na kljuko, dekle!
Korak kakor vilin ti bodi lehak,
ko stopaš črez cvetke sáme,
naj lahno brzi tja v mehki mrak:
na vrtu te ljubec objame.
Glej, tam ob potoku v sanjah duhti
in sniva vsak cvet, le ljubezen bedi.
Sem sedi, temni se skrivnostno tu,
kjer lipa vejevje klanja,
nad nama naj slavec v tihem snu
o naju poljubih sanja,
in roža, ko v jutru se ranem zbudi
naj najine nočne sreče žari.

